

שכחצ דנראה דבר פשוט' שאם חכמה אחר מן המלוה יכול להכריע
מומנו וכו' ונביד נרא שכחצו בשטר שהמלוה ישיכירנה לאחרים ואחר כך
אם ילעזק הלוה יקנסה והרי זה דומה להם קלח וכו' נראה לי דלפילו
היה דבר פשוט דיכול להכריע לוה מן האחר לא דמי כלל לניד' שהוא
שוכר ארעה ונעטל המעשה עלמנו כמו שהתבאר ענין צ"י' שאם ילעזק
לה ישיכירנה לו ואם כן אפילו לדעת הרמז"ם י"ל דהא חכירי נרשאי לא הוי
דבית גמורה אלא הערמה אפיה אינו יכול להשכירה ללוה עלמנו וכמו
שכחצ שהרי זה עומד בשדהו כשהיה וכו' וכן בכל חרש בשביל מעותיו
שסלחור דמשמע דצ"ן לחטולה צ"ן לחטולה צעל השכר המכר
שנותן לו כל חרש הוי הערמה דבית וכו' כשהתנו מעיקרא שישכירנה לו
שכ"י דלכ"ע הויא דבית גמורה כמו בשפא הא' ונשמע בני מדצ"י הרצ
י"ל דבכל משכנחא אפילו דקורא הוי אקור ומשום הערמה דבית ולא
בצירה ליה כי' לומרם שהיה הריב"ש י"ל דמשכנחא דקורא שרי הא
מחירי נרשאי כיון שכחצ המומשקן קסח ואפי' לקצרת י"א היינו כשה
התנה מעיקרא אלא היכא דהתנה מעיקרא ע"י הוי משכנחא דקורא ולא
למשכנחא אחרת כיון דהוי דבית גמורה וכו' נ"י מדצ"י הריב"ש י"ל ז'
וכן מה שכחצ לנעמני הרמז"ם י"ל והא' מותר להחנות שיוכל צעל
המומנו לצבור מעותיו לא להירש שהרי כתב צעל מ"מ על דצ"י הרמז"ם
יכול לקצור כמו שכחצ הוא אח"כ וכן כתב בנמוקי יוסף דכיון דמלוה לא
רשח להנפיש ללוה למעט ליה חרשי צב"י כינהו ולא הלואה ולא דמי
לאחרה דמקלף ליה ולא לאחרה דלא מקלף דהם הלואה הוא שפ"י
לקוף הזמן מלוה נסבע מן הלוה וכן דעת הרמז"ם י"ל עכ"ל ואפי' למה
שכחצ אח"כ מ"מ מלשון הרמז"ם י"ל ועוד שאין זה לשון מלוה אלא לשון
מקס דומיא דלוקח פירות כיון שכחצ כן עכ"ל ודצ"י צבורים הם עכ"ל
נעסע וז"ל ח"א המלוה יכול לתבוע המעשה כיון שהוא כן לדצ"י הא'
שכחצו ועם זה לא חילוק צ"ן משכנחא דקורא להשכנחא בנכירחא כהו'
שכחצו שם י"ל דנאחר שמתפרש כן לא מייחזי כהלואה אלא כלוקח מומנו
פירות של השכיר בלוקח דמיא אצל כשאינו כותב לו כך וכו' מייחזי כהלואה'
ע"כ וכיון שהוא כלוקח אינו יכול לתבוע מעותיו דלוקח הלוה הוא שיוכל
להסתייג לו המעשה דהוי כאלוה דמקלף ואם מתנה מלוה מעיקרא שיוכל
לתבוע מעותיו הרי זה אינו עומד אצל הלוה ולא דמי לנפיש ליה לא
ממשי' הוי מקס גמור לבצ' מלוה דבצ' מלוה הוא דקפדין דלחיי' מקס גמור
שלא יוכל לתבוע מעותיו ויהיה כמו הלואה מעיקרא והוי דבית מה שאכל
אצל צ"י לזה לא הוי מקלף ליה דמ"י דהשפא הוי מקס אלא שהתנה ענין
דמקלף דלמלוה הוא דממשי' שפ"י צענין צענין משום דלדלד"ה הוא דלדור
נרמאי' וכו' נראה לומר צענעם סתם דצ"י ונשם שאין זה אלא כשכירות
ובכל חכאי ששכירות מותר לבצ"י מלוה הוי כשכירות ואינו יכול לתבוע
כל זמן השכירות דלי הוי מ"ל להחכות הוי כמו הלואה ואחר ליה
למשקל דבית אצל לזה מ"ל להחכות שיוכל לתת מעותיו ועד השפ"י הוי
כשכירות לבצ' מלוה לבצ"י מלוה ממשי' עפי' כדלמאר' וכן נראה מדצ"י
הרב"י י"ל שכחצ ע"י משכנחא זו דקורא וכן אם התנה צעל השדה וכו'
וכן אם התנה הלוה וכו' ככל שהנאי' צלוה צדעה וצ"י שהסכ"י למעשה צ"י
ואו שדה והתנה ענין כ"י ולא הסכ"י חכאי צמלוה נראה שאין המלוה יכול
להחכות כדפי' וכמו שכחצ שאפילו לדעת המ"מ אם התנה אח"כ י"ל לנעל
ד"ן לחלוק ונלענין ממשא ח"כ צנו כ"י כיון שעל דצ"י הרמז"ם י"ל כח'
הנהיג קסח ללוקח העי"ז אשר דצ"י וכו' ועל מה שחלק צמח שכחצ הריב"ש
י"ל ומהיו הלוקח יכול לחזור צ"י דלוקח הנהיג קסח על דמיו השפ"י
צעלם אופן המקס שאם התנה ליקח בשער הזול ח"כ נח יצנו ליקח בשער
השיקור אצל הכל הנאי' שיוכל לבצות מעותיו אינו עלם המשכנחא ואם כן
הייקור אמרי' הים המכחל קיימא והנהנאי' צעל כיון שהוא בלוקח' ואני
למור' איבאל הוי מקטנחל דכשהנאי' הוא צעלם אופן המקס ויש צ"י
איקור שהוא שער הזול רלוי שפ"י המקס צעל אצל כשהנאי' שפוטם
הליקור והוא הצדעת המעשה ככ"ד אינו צעלם המקס לא יהבעל המקס
אלא יתחלק תנאי' הליקור ויהיה המקס קיים ללא דלא משלגין בזה צ"ן
שפ"י כ"י אך דהמקס קיים אחר שיתחלק הליקור וקסח כהצ"י בהספיק'
דמקס שפוטם בליקור צ"י הליקור ויהיה המקס לא שגא' הוי הנאי'
צעלם המקס אז לא והריב"ש י"ל בצוהה הסוזה הניא ענין זו על הנעסא'
שנשאל עליה וכחצ ואעפ"י כן הוחלט לו הצי"י צעד מה שנשאר שלל פער
בצוהה ואין לומר שגין שיש צנרשא זו איקור דבית נחצנלה כל הערשא
שכחצ הסכ"י כן המפטרש' י"ל דמקס שפוטם בליקור דבית לא ונעטל
המקס וכו' הרי שפוטם זו הוי קיימא והוחלט לו הצי"י צעד מה שנשאר
וכו' דהוי ענין שאינו תלוי צעלם הנעסא' אפיה כתב הנעסא' קיימא
והיא המקס' ואפי' לומר דכיון דהא דילפי רבואחא דהמקס קיים בנחתקל
הליקור ואינו מהאי"ז דבליעול ודכוותא דלרצנעס וז"י מפק"י ולא בליעול וענין
זה אלא צעלם המקס דלעני' דלקח הבליעול על ד' וז"י של דצ"י שהיה חייב
לד' הרי איפשר לחייב עלם המקס כשפוטם על ד' וז"י משלו ואפי' אינו
צעלם המקס והיה חייב שפ"י שהיה המקס נעטל לפי מה שחלק הוא דלא חיי'
כיון שאלו הדי' וז"י הם עסק וז"י הוה הבליעול אקרי עלם המקס דבצ"י דמי
המעשה שערן ע"י שיוכל לתבועם הוי עלם המקס שעליהם משקן את הצ"י
על הנאי' הכ"י ואפי' דקוף קוף הנאי' לא איקרי עלם המקס אלא המעשה
שנחן על המשכנחא ואפי' הנאי' על הצ"יעת המעשה אינו עלם המקס הא'
נ"י בליעול ד' וז"י של דצ"י אינם עלם המקס ועלם המקס הכ"י ד' וז"י
ואפשר שיחלקים המקס דצ"י וז"י אחרים שנקט משלו ואין כלל חילוק' ע"י וז"י